

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai saistībā ar klimata pārmaiņām”

(COM(2016) 479 final – 2016/0230 (COD))

un

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam nolūkā izveidot noturīgu Enerģētikas savienību un izpildīt Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai saistībā ar klimata pārmaiņām”

(COM(2016) 482 final – 2016/0231 (COD))

(2017/C 075/17)

Ziņotāja: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Līdzziņotājs: **Mindaugas MACIULEVIČIUS**

Apspriešanās	Padome, 25.8.2016. Eiropas Parlaments, 12.9.2016. Eiropas Komisija, 20.7.2016.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 192. panta 1. punkts un 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas saskaņāsmē	24.11.2016.
Pieņemts plenārsesijā	14.12.2016.
Plenārsesija Nr.	521
Balsojuma rezultāts	210/0/2
(par/pret/atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK atzinīgi vērtē Komisijas savlaicīgos priekšlikumus, kas paredzēti, lai īstenotu ES apņemšanos līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas visos tautsaimniecības un sabiedrības sektoros. EESK tomēr uzsver, ka vienlaikus ir jāņem vērā globālais ilgtermiņa uzdevums mazināt klimata pārmaiņas. Tādēļ ir rūpīgi jāizvērtē, vai ES pašreizējā klimata politikas pieeja, ņemot vērā centienus pasaules, ES un valstu līmenī, ir piemērota, lai panāktu virzību uz oglekļa emisiju ziņā neitrālu pasauli.

1.2. Attiecībā uz kopīgajiem centieniem EESK pilnībā piekrīt viedoklim, ka ir jāņem vērā atšķirības starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu taisnīgumu un izmaksu lietderību. Lai taisnīgā veidā panāktu izmaksu patiesu lietderību, kopīgo centienu aprēķinos tomēr būtu vienlaikus jāpievēršas abiem aspektiem visās dalībvalstīs, un jāizvirza mērķi tā, lai relatīvās izmaksas visām valstīm būtu vienādas. Ņemot vērā nepilnības kopīgajos centienos, EESK uzskata, ka ir svarīgi ieviest elastības mehānismus un tos attīstīt tālāk.

1.3. Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (LULUCF) integrācija 2030. gada satvarā ir nozīmīgs jauns elements ES klimata politikā. EESK uzskata, ka integrācijai ir jānotiek veidā, kas veicina oglekļa neitralitāti ilgtermiņā. Būtisks elements šajā pārejā ir bioloģisko dabas resursu ilgtspējīga izmantošana un aktīva apsaimniekošana, t. i., ilgtspējīga bioekonomika, tostarp ilgtspējīga mežu apsaimniekošana un pārtikas ražošana klimatam nekaitīgā veidā, un tām

ir jāpievērš īpaša uzmanība, lai panāktu ekoloģiski, ekonomiski un sociāli ilgtspējīgu izaugsmi.

1.4. Ņemot vērā lauksaimniecības un mežsaimniecības nozīmi, ES klimata politikā jāpiemēro holistiska pieeja. Ir jāņem vērā gan emisiju samazināšana, gan oglekļa piesaiste, kā arī problēmas, kas saistītas ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, un pārtikas nodrošinājums. Ar Parīzes nolīgumu ir uzlikta stingra saistības rīkoties, lai temperatūras pieaugumu pasaulē vidēji noturētu "krietni zem 2 °C atzīmes (..), un pienākumu turpināt centienus ierobežot to 1,5 °C robežās", "palielināt spējas pielāgoties klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei un veicināt klimatnoturību un tādu attīstību, kam raksturīgas zemas siltumnīcefekta gāzu emisijas, turklāt tā, lai neapdraudētu pārtikas ražošanu". Tādēļ ir svarīgi risināt jautājumu par to, ka ir vajadzīga lielāka noturība lauksaimniecības nozarē, vienlaikus mazinot klimata pārmaiņas.

1.5. EESK aicina Komisiju un dalībvalstis atzīt ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas un mežu kā oglekļa piesaistītāju izšķirošo lomu un potenciālu un ar tām saistītos sociālos, vides un ekonomiskos ieguvumus.

1.6. Oglekļa dioksīda piesaiste ir atkarīga ne tikai no mežu klātajām platībām, bet pirmkārt un galvenokārt no mežu pieauguma veicināšanas un pastiprinātas fotosintēzes, aktīvi apsaimniekojot mežus un plašāk izmantojot koksnes biomasu, lai ražotu produktus un enerģiju. Ierobežojot meža resursu izmantošanu, ilgtermiņā samazinātos oglekļa piesaistītāji to novecošanās dēļ, un tādējādi mežu augšana palēninātos. Tāpat arī aramzemes un zālāju platībās augšanas un ražas novākšanas cikls nodrošina, ka oglekļa dioksīda piesaiste ir maksimāli efektīva.

1.7. EESK uzskata, ka ir svarīgi, lai siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaiste tiktu zinātniski vērtētas, ievērojot pārredzamību un izmantojot kopīgus parametrus. Komiteja aicina Komisiju izstrādāt zemes un mežu apsaimniekošanas uzskaites noteikumus tā, lai tie atspoguļotu faktiskos emisiju un piesaistes rādītājus. Turklāt dalībvalstīm attiecībā uz mežiem jānosaka nacionālās atsaucēs vērtības atbilstoši plānotajai meža resursu ilgtspējīgai izmantošanai. Eiropas Savienībai būtu jāizstrādā arī precīzs uz satelītu sistēmām balstīts instruments globālajam mežu monitoringam. Turklāt būtu jāizstrādā pienācīgas uzskaites metodes attiecībā uz oglekļa piesaisti nekoksnes augos lauksaimniecības zemē. Ir arī svarīgi izvairīties no tā, lai ar biomasu saistītās LULUCF emisijas dubulti neuzskaitītu citās nozarēs.

1.8. EESK aicina dalībvalstis LULUCF sektorā nodrošināt vērienīgas valstu augšupējas politikas un cieši iesaistīt pilsonisko sabiedrību šajā procesā valstu, reģionālā un vietējā līmenī.

1.9. EESK atzīst, ka vērienīgo priekšlikumu sekmīgai īstenošanai ir vajadzīgi ievērojami finanšu resursi, un mudina Komisiju sadarībā ar EIB papildus līdzšinējām finansēšanas iespējām izveidot atsevišķu finanšu instrumentu, lai atbalstītu minēto mērķu sasniegšanu. Ir vajadzīga arī intensīva pētniecība un inovācija, lai izstrādātu un pieņemtu jaunas metodes klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai.

2. Ievads

2.1. Eiropas Komisija 2016. gada 20. jūlijā iesniedza priekšlikumu regulai par siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam (Kopīgu centienu regula 2030), un priekšlikumu regulai par zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecībā (LULUCF) radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam. Vienlaikus Komisija nāca klajā ar paziņojumu par Eiropas mazemisiju mobilitātes stratēģiju. Šajā atzinumā EESK pauž viedokli par ierosinātajām regulām, savukārt tās viedoklis par paziņojumu par transportu ir izklāstīts citā atzinumā (TEN/609).

2.2. Šie priekšlikumi ir daļa no centieniem īstenot ES apņemšanos līdz 2030. gadam samazināt savas siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Saskaņā ar ES panākto vienošanos 2030. gada mērķis paredz par 43 % samazināt emisijas sektoros, uz kuriem attiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), un par 30 % citās nozarēs (ārpus ETS) salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni. ETS direktīvu patlaban pārskata Eiropas Parlaments un Padome. Par šo pārskatīšanu EESK ir paudusi viedokli atzinumā NAT/675.

2.3. Ierosinātās regulas attiecas uz ETS neapvertajiem sektoriem un darbībām tādās jomās kā transports, būvniecība, lauksaimniecība un atkritumu apsaimniekošana, kā arī zemes izmantošana un mežsaimniecība. Dalībvalstu emisiju samazināšanas mērķi ir papildinājums pašreizējam Lēmumam par kopīgiem centieniem saistībā ar ES klimata mērķiem 2020. gadam, savukārt zemes izmantošana un mežsaimniecība ES enerģētikas un klimata politikas satvarā ir iekļautas pirmo reizi. Līdz šim tās ir ņemtas vērā Kioto protokola kontekstā.

2.4. Komisija ierosina diferencētus valstu emisiju samazināšanas mērķus, lai ievērotu taisnīguma un izmaksu lietderīguma principus, uz ko aicināja Eiropadome. Atsevišķo dalībvalstu mērķi 2030. gadam sniedzas no 0 % līdz 40 %. Attiecībā uz zemes izmantošanu un mežsaimniecību Komisija ierosina, ka emisijām un piesaistei, ko aprēķina saskaņā ar uzskaites noteikumiem, katrā dalībvalstī jābūt līdzsvarā.

2.5. Komisija arī ierosina turpināt elastīguma sistēmu, kas ļauj iedalītos emisiju apjomus pārskaitīt starp dalībvalstīm un atlikt uz citu laika periodu. Komisija ierosina arī jaunas elastības iespējas, kas ļauj kopīgu centienu sektoram panākt dažus kompromisus ar ETS un LULUCF sektoriem.

2.6. Ierosinātās regulas arī pievēršas siltumnīcefekta gāzu monitoringam un ziņošanai, tostarp uzskaites noteikumiem attiecībā uz zemes izmantošanu un mežsaimniecību.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1. Kopumā EESK atzinīgi vērtē Komisijas savlaicīgos priekšlikumus, kas paredzēti, lai īstenotu ES apņemšanos līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas visās tautsaimniecības nozarēs un sabiedrības jomās. Tomēr komiteja uzsver, ka vienlaikus ir jāņem vērā globālais ilgtermiņa uzdevums mazināt klimata pārmaiņas. Tas nozīmē, ka politikas virzieniem un pasākumiem ir jābūt saderīgiem ar ilgtermiņa mērķi panākt virzību uz oglekļa emisiju ziņā neitrālu pasauli.

3.2. Nesen pieņemtajā atzinumā (NAT/690) EESK aicināja Eiropas Savienību censties palielināt savu pozitīvo ietekmi uz klimatu visā pasaulē ("oglekļa plaukstas nospiedums"), nevis pievērsties tikai savu emisiju samazināšanai. Tādēļ 2030. gada klimata politikas kontekstā būtu jāveicina arī klimata risinājumu izstrāde un kopīgu projektu īstenošana ar trešām valstīm, ņemot vērā, ka Parīzes nolīgumā ir atsauce uz jaunu starptautisku sadarbības mehānismu cīņai pret klimata pārmaiņām.

3.3. Minētajā atzinumā EESK arī aicināja virzīties uz efektīvāku "Klimata savienību", kurā klimata aspekti būtu cieši integrēti attiecīgajos vienotā tirgus politikas pasākumos. Kopējo emisiju samazināšanas mērķu sadalīšana valstu apakšmērķos var izraisīt virzību uz sadrumstalotību un integrācijas zudumu. Tāpēc EESK aicina Komisiju attiecībā uz ES klimata politiku laikposmam pēc 2030. gada izvērtēt arī iespējas un perspektīvas saskaņotāki Kopienas pieejai ETS neapvertajos sektoros.

3.4. Pretstatā dalībvalstu kopīgiem centieniem vēl viens iespējamais klimata politikas virziens ir nozaru pieeja. Uz šo pieeju ir balstīts paziņojums par transportu. EESK uzskata, ka ir svarīgi nošķirt ar vienoto tirgu saistītus jautājumus no tiem, kas pēc būtības ir attiecināmi uz valstīm. Vispārīgi runājot, nozaru pieeja ir saderīgāka ar vienoto tirgu, savukārt ar konkrētām valstīm saistīta pieeja ir piemērota tādos jautājumos kā, piemēram, vietējo dabas resursu pārvaldība. Tas it īpaši attiecas uz mežsaimniecības politiku.

3.5. Zemes izmantošanas un mežsaimniecības integrācija 2030. gada satvarā ir nozīmīgs jauns elements ES klimata politikā. EESK uzskata, ka integrācijai jānotiek tādā veidā, kas veicina oglekļa neitralitāti un ilgtspējīgu izaugsmi ilgtermiņā, nevis pievērstoties tikai īstermiņa un vidēja termiņa pasākumiem.

3.6. Nepieciešamība samazināt emisijas un palielināt oglekļa dioksīda piesaisti darbojas kā stimuls izmantot biomasu kā izejvielu dažādu veidu bioproduktiem un kā atjaunojamās enerģijas avotu, tostarp ilgtspējīgai bioenerģijai saistībā ar transporta dekarbonizāciju. Ilgtspējīga bioekonomika, t. i., bioloģisko dabas resursu ilgtspējīga izmantošana un apsaimniekošana, tādējādi ir svarīgs elements virzībā uz oglekļa neitralitāti.

3.7. Meža nozarei var būt svarīga nozīme, lai samazinātu oglekļa dioksīda emisijas, palielinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu un veicinātu ilgtspējīgu patēriņu. Pateicoties ilgtermiņa ieguldījumiem meža apsaimniekošanā, kuru mērķis ir palielināt ilgtspējīgas mežsaimniecības līmeni nākotnē, ES meža resursi pieaug. Ņemot vērā augošo biomasas izmantojumu, arī nākotnē būs vajadzīga aktīva mežu apsaimniekošana.

3.8. EESK vēlas uzsvērt, ka ES klimata politika nedrīkst noteikt ierobežojumus mežu izmantošanai, ar nosacījumu, ka mežsaimniecība nepārsniedz meža resursu pieaugumu un tiek ievērota ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas prakse. Mežu izmantošanas īstermiņa ierobežošana ilgtermiņā radītu oglekļa dioksīda piesaistītāju samazināšanos.

3.9. Klimata pārmaiņas ir arī cieši saistītas ar pārtikas nodrošinājumu, jo īpaši globālā līmenī. Tāpēc ļoti svarīgi spēt vienlaikus reaģēt uz problēmām gan pārtikas nodrošinājuma, gan klimata pārmaiņu mazināšanas jomā. Audzēšanai izmantojamās zemes ierobežotajai pieejamībai un urbanizācijas spiedienam būtu jāveicina ilgtspējīgs produktivitātes pieaugums, lai Eiropa varētu dot savu ieguldījumu ar pārtikas nodrošinājumu saistīto globālo uzdevumu risināšanā.

3.10. Attiecībā uz neto emisijām lauksaimniecības nozarē EESK atgādina par tikpat vērienīgo priekšlikumu attiecībā uz valstīm noteiktajām maksimāli pieļaujamajām emisijām (NEC) un aicina nodrošināt saskaņotību un izvairīties no pārklāšanās dažādo tiesību aktu izstrādē un īstenošanā.

4. Īpašas piezīmes par Kopīgo centienu priekšlikumu

4.1. Komisija ir atsaukusies uz Eiropadomes aicinājumu priekšlikumā ņemt vērā taisnīguma un izmaksu lietderības principu. EESK pilnībā piekrīt viedoklim, ka atšķirības starp dalībvalstīm ir jāņem vērā, lai nodrošinātu gan taisnīgumu, gan izmaksu lietderību. Tas attiecas uz valstu īpatnību un sākuma pozīciju atšķirībām, kā arī emisiju samazināšanas ekonomisko un sociālo potenciālu.

4.2. EESK tomēr vērš uzmanību uz to, ka ierosinātā pieeja nesola visefektīvāko rezultātu ES līmenī, jo taisnīgums un izmaksu lietderība tiek aplūkoti atsevišķi viens no otra. Lai taisnīgi panāktu izmaksu faktisku lietderību, aprēķinos būtu vienlaikus jāietver abi aspekti un visās dalībvalstīs.

4.3. Ideālā gadījumā izmaksu ziņā vislietderīgākais risinājums tiktu rasts, aprēķinot emisiju samazināšanas izmaksu līknes katrā valstī un nosakot mērķus atkarībā no punkta, kurā robežizmaksas attiecībā pret IKP ir vienādas. Tas arī novērstu iespējamo problēmu saistībā ar pārmērīgu iedalīšanu. Otra iespēja būtu noteikt vienādus relatīvos mērķus katrai valstij un pēc tam izmantot elastības mehānismus, lai rastu labāko risinājumu.

4.4. Attiecībā uz kopīgu centienu rezultātu EESK norāda, ka to ir grūti pārbaudīt. Tādēļ EESK uzsver, ka, iepazīstinot ar aprēķinos izmantotajiem datiem un pieņēmumiem, kā arī izmantoto metodoloģiju, ir svarīgi nodrošināt pārredzamību.

4.5. EESK uzskata: lai palielinātu prognozējamību, ir svarīgi ņemt vērā *Brexit* iespējamo ietekmi uz kopīgiem centieniem un tai sagatavoties. No otras puses, nodomu piedalīties ES kopīgajā rīcībā ir paudušas Norvēģija un Islande, kas var ietekmēt arī kopīgo centienu īstenošanu.

4.6. Ņemot vērā neizbēgamās nepilnības kopīgajos centienos, ir svarīgi ieviest elastības mehānismus un noteikumus, lai nodrošinātu maksimālu ieguvumu efektivitātes ziņā. Būtu jāizpēta jauni veidi, kā veicināt elastību starp nozarēm. Turklāt ir nepieciešama efektīva un pārredzama sistēma, lai uzraudzītu elastības rezultātus.

4.7. Elastība, ko nodrošina iespēja gada emisiju kvotas tirgot starp dalībvalstīm un īstenot pasākumus citā valstī, sekmē gan izmaksu lietderību, gan taisnīgumu. Ir nepieciešama arī iespēja pārskaitīt iedalītos emisiju apjomus uz citu laika periodu, un tā būtu mazāk jāierobežo, jo praksē emisijas samazināšanas pasākumi neveido lineāru trajektoriju no gada uz gadu.

4.8. Komisijas priekšlikums par iespēju izmantot emisiju kvotas no ETS sektora, lai kompensētu citu sektoru emisijas, ir vērtējams atzinīgi, jo tā mērķis ir arī optimizēt emisiju samazināšanu. Vienlaikus jāatzīst, ka emisijas kvotu atcelšana vienā valstī ietekmē arī citas valstis, ņemot vērā, ka tā ir ES mēroga sistēma emisiju kvotu tirdzniecībai.

4.9. EESK atzinīgi vērtē iespēju izmantot oglekļa piesaisti un emisiju samazināšanu *LULUCF* sektorā, lai kompensētu emisijas citos sektoros. Mežu apsaimniekošanas iespējamā iekļaušana elastības mehānismos jāveido tā, lai stimulētu mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un mežu pieaugumu un nekavētu izmantot mežu resursus kā bioekonomikas izejmateriālu.

5. Īpašas piezīmes par *LULUCF* priekšlikumu

5.1. Ņemot vērā lauksaimniecības un mežsaimniecības nozīmi, ES klimata politikā jāņem vērā holistiska pieeja. Papildus klimata pārmaiņu mazināšanai lauksaimniecībai un mežsaimniecībai ir arī jāpielāgojas klimata pārmaiņām, jo tās ir nozares, ko visvairāk skar nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi. Šā iemesla dēļ ir jāveicina tādi klimata aizsardzības pasākumi, kuriem būtu vismazākā negatīvā ietekme uz ražošanu. Kā minēts Komisijas priekšlikumā, ir svarīgi ņemt vērā ES pozīciju pasaules arēnā un Parīzes nolīguma rezultātu globālo izvērtējumu, jo īpaši tādos aspektos kā ekoloģiskā integritāte un oglekļa emisijas pārvirzes iespējamā negatīvā ietekme.

5.2. Saskaņā ar Parīzes nolīgumu šā gadsimta otrajā pusē būtu jāpanāk līdzsvars starp siltumnīcefekta gāzu emisijām, ko no dažādiem avotiem izraisa cilvēka darbība, un piesaisti piesaistītajos, piemēram, mežos. Tāpēc ir būtiski saglabāt mežu kā oglekļa dioksīda piesaistītāju funkciju un izvairīties no oglekļa piesātinājuma novecojošos mežos.

5.3. Ilgtspējīga mežu apsaimniekošana kopā ar koksnes kā izejvielas izmantošanu produktiem un fosilā kurināmā aizstāšana ar bioenerģiju ir efektīvs līdzeklis oglekļa līdzsvara kontrolei. Lai neapdraudētu vides integritāti, fosilā kurināmā emisijas no citiem sektoriem nevajadzētu kompensēt ar oglekļa dioksīdu piesaistošajiem mežiem veidā, kas samazinātu koksnes pieejamību bioekonomikas vajadzībām.

5.4. Oglekļa dioksīdu piesaistošo mežu apsaimniekošana ir ne tikai jautājums par mežu klātajām platībām, bet pirmkārt un galvenokārt par mežu pastiprinātu pieaugumu, izmantojot aktīvu meža apsaimniekošanu un koksnes produktu pastiprinātu lietošanu. Tādēļ EESK uzskata, ka ir svarīgi, lai *LULUCF* tiktu iekļauti nocirstas koksnes produkti (NKP), un dalībvalstīm vajadzētu pilnībā izmantot nocirstas koksnes produktu potenciālu oglekļa uzglabāšanā un šā procesa sniegtās priekšrocības. Turklāt vajadzētu būt iespējai atļaut, ka atmežošanas izraisītās emisijas kompensē ar lielākiem mežu resursiem, kas iegūti ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas rezultātā.

5.5. Lai izmantotu ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas nozīmīgo potenciālu⁽¹⁾ klimata pārmaiņu mazināšanai, EESK aicina Komisiju intensīvi pievērsties mežu apsaimniekošanas uzskaites noteikumu izstrādāšanai. Šajos noteikumos jāatspoguļo mežu faktiskais pieaugums un oglekļa dioksīda piesaistes rādītāji, lai izvairītos no pašreizējo noteikumu radītās problēmas, proti, ka dažos gadījumos faktiskie oglekļa dioksīda piesaistītāji ir definēti kā emisiju avoti.

5.6. Ierosinātie uzskaites noteikumi par meža atsaucis vērtībām ir sarežģītāki nekā iepriekš un pietiekami neveicina mežu pieaugumu vai bioekonomiku. EESK ierosina, ka tā vietā, lai noteiktu pārāk detalizētus kritērijus, dalībvalstīm būtu jānosaka valsts atsaucis vērtības attiecībā uz mežiem saskaņā ar meža resursu plānoto izmantošanu, vienlaikus nodrošinot, ka ikgadējā mežizstrāde ilgtermiņā nepārsniedz ikgadējo pieaugumu.

5.7. EESK atzinīgi vērtē Komisijas norādi par to, ka, lai izvairītos no emisiju dubultas uzskaites, biomasas izmantošana enerģētikas nozarē ir uzskatāma par oglekļa emisiju ziņā neitrālu, kā minēts Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) pamatnostādņēs. Turklāt jānovērs jebkāda cita emisiju dubulta uzskaitē.

5.8. EESK aicina Komisiju censties racionalizēt globālās uzskaites noteikumus attiecībā uz *LULUCF*. Lai šajā procesā mudinātu iesaistīties citas valstis, noteikumiem vajadzētu būt pēc iespējas vienkāršiem. Starptautiskā līmenī ES būtu jāsniedz ieguldījums ar savām zināšanām par meža resursu inventarizācijas un monitoringa metodēm, un jo īpaši jāattīsta precīza ES satelītu sistēma, kas spēj nodrošināt aktuālus globālos datus.

5.9. Tāpat kā mežu apsaimniekošana, arī aramzemes un zālāju aktīva apsaimniekošana palīdz cīnīties pret klimata pārmaiņām, vienlaikus sekmējot pārtikas nodrošinājumu pasaulē. Aramzemes un zālāju labāka apsaimniekošana, kas ietver augsnes auglības uzlabošanu, ražas novākšanu un stādījumu atjaunošanu, palielina oglekļa piesaisti, un tāpēc šiem procesiem ir jāvelta pienācīga uzmanība. Biomasas ražošanas ierobežošana ilgtermiņā novestu pie samazinātas fotosintēzes un tādējādi mazinātu siltumnīcefekta gāzu piesaisti no atmosfēras. Būtu jāņem vērā arī organisko augšņu īpatnības un iespējas tajās turpināt lauksaimniecisko darbību.

⁽¹⁾ Nabuurs et al. 2015. "A new role for forests and the forest sector in the EU post-2020 climate targets".

5.10. Lai pilnībā izmantotu aramzemes un zālāju apsaimniekošanas ievērojamo potenciālu augsnes oglekļa dioksīda piesaistīšanā un norādītu uz iespējamajiem uzlabojumiem šajā jomā, EESK aicina veikt izpēti un izstrādāt uzskaites noteikumus attiecībā uz biomasu, kas saistīta ar viengadīgiem un daudzgadīgiem nekoksnes augiem. Augsnes dinamiskas apsaimniekošanas pieeja, kas koncentrējas uz augsnes funkciju optimizāciju, ņemot vērā vietējos apstākļus, dotu labumu ne tikai klimatam un videi, bet arī veicinātu lauksaimniecības nozares – it īpaši nelielu ģimenes lauksaimniecības uzņēmumu – ekonomisko un sociālo ilgtspēju.

5.11. Kopumā panākumi Parīzē tika gūti, izmantojot augšupēju pieeju, proti, izvirzīt valstu mērķus, kuru pamatā ir atsevišķās valstīs pastāvošās priekšrocības un iespējas. EESK arī atzīst dalībvalstu atšķirības LULUCF sektorā. Tādējādi saskaņā ar subsidiaritātes principu politikas pasākumi atbilstoši situācijai būtu jāpielāgo valstu līmenī, un LULUCF būtu jāaizsargā kā atsevišķs klimata politikas pīlārs.

5.12. EESK aicina dalībvalstis izstrādāt vērienīgas politikas klimata pārmaiņu mazināšanai LULUCF sektorā, vienlaikus veidojot ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ilgtspējīgu zemes izmantošanu un mežsaimniecību un jo īpaši iesaistot pilsonisko sabiedrību un sociālos partnerus valstu, reģionālā un vietējā līmenī.

5.13. Lai vērienīgus priekšlikumus īstenotu praksē, ir nepieciešami ievērojami finanšu resursi. Tāpēc EESK aicina Komisiju sadarbībā ar EIB papildus līdzšinējām finansēšanas iespējām izveidot atsevišķu finanšu instrumentu, lai atbalstītu šo mērķu sasniegšanu. Turklāt ir skaidrs, ka ir vajadzīgi ieguldījumi pētniecībā un izstrādē, lai izstrādātu jaunas metodes klimata pārmaiņu mazināšanai.

Briselē, 2016. gada 14. decembrī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS*
